

Enestående pasienttilbud i nord

– Sikkerhetsavdelingen ved Nordland psykiatriske sykehus er utformet slik at pasientene skal ha et best mulig behandlingstilbud, sier psykiater og avdelingsoverlege Knut Kjerpeseth.

– Vi er ikke et fengsel, men det er nok vanskeligere å stikke av herfra enn fra et fengsel, sier Knut Kjerpeseth og enhetsleder Marthe Bjørgum. Foto Ellen Juul Andersen

I oktober 2009 sto et nytt bygg ferdig, spesialtilpasset med tanke på sikkerhet for pasienter på sikkerhetsavdelingen, som er en del av rehabiliteringsavdelingen. Avdelingen gir et tilbud til pasienter med psykotiske tilstander som trenger utredning, behandling og rehabilitering utover hva kommunehelsetjenesten og lokale distriktpsykiatriske sentre (DPS) kan tilby.

– Oppstarten som egen sikkerhetsavdeling fant sted da vi fikk dette bygget, forteller Kjerpeseth. Det kom som et resultat av reformen med dom til psykisk helsevern. Avdelingen har derfor gode kontroll- og sikkerhetssystemer for de 15 pasientene, hvorav ni er dømt til tvungent psykisk helsevern. Avdelingen har 53 årsverk fordelt på 70 personer.

– Vi har en kjerne av personell som har vært her lenge og et godt arbeidsmiljø. Det er positivt, sier han.

Spesialtilpasset bygg

Bygget er spesialtilpasset for å få til en ønsket utforming av avdelinger som gir oversikt over pasientene. Det er lyst og vennlig med store vindusflater med utsyn til natur og det er brukt naturmaterialer.

– Vi er ikke et fengsel, men det er nok vanskeligere å stikke av herfra enn fra en vanlig akuttavdeling. Lengden på oppholdene kan deles i tre. En tredel oppholder seg lenge i institusjonen, en tredel er innlagt i omtrent fem år og en tredel utskiftes oftere, eller er inne på spesialprosjekter.

– Jeg mener at nøkkelen til at avdelingen fungerer så godt, er at vi velger lure løsninger for pasientene og har et godt samarbeid med kommunene, fremholder Kjerpeseth.

Dialog

– Når vi får inn en ny pasient foretar vi en utredning, skaffer oss kunnskap om tilstanden og vurderer ut fra denne den medikamentelle behandlingen. Vi har psykolog med fokus på adferdsterapi. Mottaket skjer i en skjermet del av avdelingen, før pasienten kommer inn i fellesmiljø. Det er viktig å kunne komme i dialog med pasientene, og i starten kan det være greit at dette skjer i et mindre miljø. Vi har derfor en egen kartleggingsenhet, en observasjonspost, som er bemannet med ekspertise. De faste avdelingene er geografisk adskilt. Vi er en godt bemannet avdeling, noe som gir et godt tilbud til pasientene.

Avdelingen har skjermede utearealer, hvor pasienter kan oppholde seg uten direkte følge. Men for noen er det nødvendig med følge for at de skal kunne befinne seg utenfor avdelingen.

– Vi bruker tid på å tilrettelegge for tilbakeføring, forteller Kjerpeseth. – Noen av de syke pasientene tar det lengre tid å tilbakeføre, men vi har god kontakt med kommunene, slik at vi får det til over tid, sier han.

Kompetanseenhet

Knut Kjerpeseth forteller at det er blitt et nytt samfunnskrav å foreta sikkerhetsvurde-

ringer. Han mener at innsatte i fengsler får en bedre vurdering faglig i dag, enn det som var tilfellet tidligere.

– Vi er en kompetanseenhet som gir kvalifiserte råd til annet helsepersonell og kommuner. De aller fleste av våre pasienter skrives ut, og jeg opplever kommunene som ytterst profesjonelle i tilretteleggingen for tilbakeføringen. Vi har høy oppmerksomhet rettet mot sosial trening, benytter belønningssystemer, trener mye på mestring og lærer dem strukturert, adekvat adferd. Vi har lite av tvangsbehandling og beltelegging, mye mindre i omfang enn det som var i psykiatrien tidligere, sier psykiateren.

Utstyr til mange typer av aktiviteter

Ønsket er å få flere av pasientene i arbeidsliknende tiltak, mange er for syke. Å bidra til å stimulere pasientene til fysisk mestring, er en del av terapien. Derfor er avdelingen godt utstyrt for fysisk aktivitet. Sykkelturer, padleturer og en flott gymsal er noen av tilbudene.

– Målet vårt er at de fleste skal være så avklart at de etter endt opphold skal kunne utskrives til oppfølgende tiltak i kommunene de tilbakeføres til. Aktiviteter som fremmer selv-tillit og mestring og gjør at de kan fungere ute i samfunnet etter endt opphold på avdelingen, er viktig, understreker Kjerpeseth.

Ellen Juul Andersen

ellen.juul.andersen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling